

Položaj ustvarjalcev se že 25 let intenzivno poslabšuje in v nobenem primeru ne soglašam, da bi bili za stanje odgovorni ustvarjalci sami. Enako velja (v poprečju) za raven kulturnih produktov. Naloga države je, da kulturi zagotovi ustrezne pogoje ali pač (s politično odločitvijo) zapre "neko poslovalnico".

Poklice je potrebno identificirati, ločiti ustvarjalne od podpornih (saj je za vse podporne kriterij izjemnosti ali vrhunskosti zgodovinsko filozofski paradoks in nedvomno le ti terjajo popolnoma drugačna načela in merila). Nadalje je seveda potrebno identificirati okoliščine* in šele nato za vse podati medsebojno primerljive cca uravnotežene standarde.

*

- glede razstav nimamo podatka kakšne so celotne kapacitete slovenskega prostora in ali le ta sploh zagotavlja (enake) možnost izpolnitve zahtev MK do samozaposlenih (seveda naj bi bilo kapacitet nekaj več in torej tudi nek odprt prostor za nove ustvarjalce)
- glede nagrad nimamo aдекватnih seznamov nagrad za posamezna področja in nimamo jasne slike kako se nagrade delijo (strokovno in količinsko) in kako naj se torej vrednotijo,
- glede medijske pozornosti nimamo jasne slike o volumnu medijskega prostora, ki je ustvarjalcem in njihovim dogodkom namenjen, se manj pa o merilih za doseganje medijske pozornosti,

Poleg navedenih komponent so seveda pomembni se kvantiteta del, ki je verjetno – na primer za kiparja ali oblikovalca precej bolj kompleksne narave kot za pesnika ali performerja. Slednje se v veliki meri nanaša tudi na zelo nejasno definiran (možne različne interpretacije) način ugotavljanja osebnega dohodka in določanje cenzusa državi prijazne sprejemljive kulturne revščine.

Določanje kriterijev, brez predhodno ugotovljenih potencialov je seveda le in zgolj improvizacija ali boljše neodgovorno šarlatanstvo.

Nomenklatura "kulturnih poklicev" je po našem skromnem strokovnem mnenju v veliki meri nejasna in morda deloma celo nesmiselna. Prav za vsak poklic, naj bi po mnenju naše stoke obstajalo neko "izobraževalno ozadje" - v kolikor tega ni, poklic za enkrat realno ne more obstajati drugače kot neka podvrst nekega vsaj malo bolj razumljivega (ustvarjalnega) segmenta na kulturni tabeli. Zato sem vas prosil za segmentacijo poklicev po področjih.

Predlagam:

- da se uvede ponovna identifikacija ustvarjalcev v smislu "samostojni ustvarjalec - umetnik" in za vse preostale "samostojni delavec v kulturi"
- da se vezano na poklic "oblikovalec" uvede naziv "designer" ali "designer oblikovalec" s podrubrikami
/ designer, design consultant, design producent, (design kustos-kritik) /
- da se za popolnoma vse poklice v kulturi uvede najmanj tri karijerne ravni npr: / začetnik, samostojni ustvarjalec, ekspert (ali morda cca: instrumentalist, koncertant, solist, virtuoz) in se temu načelu prilagodi vseživljenjska lestvica vseh vrednotenj posameznikov, Za del kulturnih poklicev, ki so povezani z strokovnimi standardi drugih področij, odločanjem in zagotavljanjem vsestranske varnosti uporabnikov, je nujna uvedba poklicnih licenc.
- da se nadalje tej lestvici prilagodi postopno rangiranje ustvarjalcev in tudi njihov položaj ob upokojitvi,
- da se nekako v kulturno tabelo umesti tudi vrednotenje početja oseb, ki se poleg svojega poklica

ukvarjajo tudi z splošnimi okoliščinami (na primer s pisanjem takih priporočil)

- da se uvede inverzni proces presoje kompetenc vseh odločevalcev na področjih kulture s strani ustvarjalcev,

- da se nemudoma uvede najmanj dvostopenjski postopek odločanja o posameznikih in kulturnih vsebinah,

Jurij Dobrila, DOS